

Veno
Jerković

Jahač apokalipse 1, 2020., v. 40 cm

Jahač apokalipse 2, 2020., v. 40 cm

Jahač apokalipse 3, 2020., v. 40 cm

Jahač apokalipse 4, 2020., v. 40 cm

Skulptura bez misli je prazna skulptura. Ljepota ne može nadomjestiti misao. Ljepota emotivno osvaja samo kad se u njoj osjeća strah života i kad je misao prožima.

Andro Vid Mihičić

Prilazeći narančasto-crvenim skulpturama Vene Jerkovića, u prvom djeliću sekunde dok ste još na relativnoj distanci pomislite da gledate skulpture modelirane u glini i pečene u keramičkoj peći, ali čim priđete bliže, shvatite da s tim dojmom nešto nije u redu...

Stara opeka posljednjih godina svojom estetikom i čvrstoćom privlači mnoge, koji je rabe u različite, najčešće dekorativne, svrhe izrade detalja te cijelih zidnih i podnih ploha. Ni kipar Veno Jerković nije ostao ravnodušan na šarm stare građevinske opeke. On rabi opeku koju more, poniženo ljudskom bezobzirnošću, kotrlja (probavlja) i izbacuje a Veno ju po diktatu svoje likovne prirode sakuplja na morskim žalima, na tim, kako I. Babić poetski kaže, *usnama mora*.

Ilovača, jednostavan i dostupan materijal oblikovan u kalupe i pečen danima na visokim temperaturama, protokom vremena i prirodnim utjecajima dobiva na šarmu i toplini, a metaforički sadrži nešto praiskonsko i asocijativno. Privučen estetikom materijala: patinama, bojom, ostatcima žbuke i veziva, strukturom i formama oblikovanim morem, ali i dubljim značenjima koje je suvišno odgonetati, Veno sakuplja njemu dragocjen materijal. U intervalima predaha od modeliranja ili klesanja naručenih radova, u intimi svog ateljea i slobodi od zadanosti tema i funkcija, poput djeteta u igri, prepušten mašti konstruira i oblikuje skulpture od starih opeka, čija je motivika i forma uvjetovana slučajno (ako slučajno postoji) zadobivenim formama. Pronađene fragmente kipar minimalno prilagođava i vješto povezuje u cjeline bez vidljiva spoja u skulpture komornih dimenzija. Neke od njih svojim ležećim položajem, više nego morfologijom, prizivaju velikog Henryja Moora (*Ljeto, Zavodnica, Spavač*), a neke po formi i dinamici očista, stilizacijama i grafizmima podsjećaju na Picassova kubistička djela (*Pjevačice, Na suncu, Ljeto, Zavodnica...*). Čest je motiv Venovih skulptura konj s jahačem (*Djeva na konju, Na divljem konju, Kralj na konju*). Te dopadljive skulpture ne teže monumentalnosti, ali bude romantične reminiscencije nekih davnih vremena. Komponiranjem zatečenih oblika i fragmenata kružnih i romboidnih uzoraka nastale su uravnotežene kiparske cjeline, a skladno se nadopunjuju patine i grafizmi nastali djelovanjima prirode s onima nastalima umjetnikovom rukom.

Uvijek aktualnom temom iz Ivanova Otkrivenja *Četiri jahača apokalipse*, autor komentira neizvjesnost i tjeskobu stvarnosti koju trenutačno proživljava cijeli svijet. U radovima se referira na biblijsku ikonografiju, povezujući je s bićima iz grčkog mita i egipatskih vjerovanja. Minotaur je prvi jahač i jedno je od lica destruktivne pohlepe, a jahača egipatskoga boga Horusa autor nekom vlastitom simbolikom izjednačuje s drugim razornim jahačem apokalipse. Treći je jahač nedefinirani, prijeteci antropomorfni lik koji po tumačenjima mjeri, oduzima i uništava život. Četvrti je jahač prikazan kao krilati lav koji stoji na konju razjapljenih čeljusti i šiljata jezika. On predstavlja apokaliptičku zvijer koja ubija.

Nastojanja autora prema redukciji oblika i minimalnoj narativnosti najbolje se očituju u skulpturama *Navijači, Ženska klapa, Izgon iz raja, Ljeto, Prosvjednik, Spavač, Zavodnica...* Priroda neprestane dinamike ljudskog uma uvjetuje sklonost traženju vizualnih i mentalnih "počivališta" u jednostavnim formama. Istodobno "čistoća" redukcije oblicima daje monumentalnost a blagi prijelazi i nepravilnosti arhaičnu toplinu. Upravo su te Venove skulpture i najsuverenije. Šaljivu i vedru sliku svijeta daje u skulpturama *Izgon iz raja, Navijači, Ženska klapa, Pjevačice, Brbljavica, Vjetar u kosi, Sretna žena u šetnji, Harmonikaš, Mladi orao...*

Većinu svog dosadašnjeg stvaralaštva radio je na zadacima javnih skulptura i skulptura namijenjenih crkvenim interijerima, izradi plaketa i sličnih narudžaba, te na restauracijama kamenih objekata i dekoracija graditeljske baštine. U takvoj egzistencijalnoj dinamici Veno Jerković nije uspio izgraditi vlastiti autentičan i prepoznatljiv kiparski rukopis, iako radovi od opeke nastali tijekom nekoliko posljednjih godina čine povezan, ali pomalo heterogen ciklus. Stvaralačka želja, marljiv rad i nužnost traženja osobnog izričaja i motiva kod Vene Jerkovića još su snažni, a vještina vladanja kiparskim tehnikama, osjećaj za sklad kiparskih forma te senzibilitet prema materijalima čini ga kiparom koji može još mnogo dati.

Mirela Vujević Duvnjak

Kralj na konju, 2019., v. 44 cm

Djeva na konju, 2017.v. 40 cm

Ljeto, 2015., v. 28 cm

Spavač, 2015., v. 21 cm

Prijateljice, 2018., v. 63 cm

Ženska klapa, 2019., v. 45 cm

Prosvjednik, 2014., v. 30 cm

VENO JERKOVIĆ, akademski kipar

Rođen 16. 6. 1957. godine u Ljepunicama (Tuzla, BiH)

1977. završio Srednju školu primijenjenih umjetnosti u Sarajevu te iste godine imao svoju prvu samostalnu izložbu (izložba portreta i crteža)

1982. diplomirao kiparstvo u klasi prof. Ivana Sabolića na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu

1983.-1984. suradnik Majstorske radionice prof. Ivana Sabolića (postdiplomski) te povremeno suradnik u ateljeu kipara Dušana Džamonje

1984.-1985. surađuje s prof. Raulom Goldonijem na programu izrade skulptura od stakla i kamena

1985.-1990. vanjski suradnik Hrvatskog restauratorskog zavoda

1990.-91. profesor Likovne kulture u Osnovnoj školi u Tuzli

1994.-1999. vanjski suradnik za dizajn, projektiranje, restauriranje i konzerviranje u „Multi-artu“

1999.-2013. direktor tvrtke „Multi-art“, radi na zahtjevnim restauratorsko-konzervatorskim zahvatima spomeničke baštine, projektiranju interijera i eksterijera i dizajnu

2007. Ministarstvo kulture dodjeljuje mu stručno zvanje višeg konzervatora-restauratora za užu specijalnost kamena plastika i štukoplastika

2012. godine dobio nagradu Grada Kaštela

od 2018. godine voditelj je kiparsko-slikarske kolonije „1500 godina stara kaštelanska maslina-zaštićeni spomenik prirode“ u Kaštelima.

Važniji radovi, nagrade i priznanja:

- 1982. 1. izvedbena nagrada za skulpturu „Histrion“ u Dubrovniku (bronca)
- 1984. 1. izvedbena nagrada na pozivnom natječaju za spomenik Đuri Pucaru Starom u Sarajevu (bronca)
- 1989. idejno rješenje nagrade Festivala dokumentarnog filma Tuzla, mala skulptura Koza, bronca, otkup Galerije portreta Tuzla
- 1989. kip svetog Ivana Krstitelja, župna crkva Živinice (BiH) (bronca)
- 1990. izvedba rektorskog i dekanskog lanca Sveučilišta u Tuzli (srebro)
- 1995. otkup Galerije portreta u Tuzli, skulpture „Koza“ postavljena ispred hotela „Tuzla“ u Tuzli (bronca)
- 1995. Spomen obilježje Bruni Bušiću u Imotskome, (reljef, bronca)
- 1996. sudjelovanje na I. međunarodnom simpoziju skulpture u Donjem Humcu na otoku Braču
- 1997. 1. izvedbena nagrada za spomen obilježje poginulim braniteljima u Domovinskom ratu u Kaštel Lukšiću (kamen)
- 1997. 1. izvedbena nagrada na pozivnom natječaju za kip „Gospa od Ružarija“ u Seget Donjem na rivi (kamen)
- 1999. otkupna nagrada za izradu idejnog rješenja spomen obilježja poginulim hrvatskim braniteljima u Domovinskom ratu u Makarskoj
- 2000. spomenik „Velikom jubileju“ i prvom posjetu pape Ivana Pavla II., Solin (kamen)
- 2002. ulazna vrata crkve u Seget Vranjicu (bronca)

2002. 2. nagrada za spomenik poginulim braniteljima s dubrovačkog primorja u Domovinskom ratu, Imotica, Topolo
2003. kip svetog Franje Asiškog, prirodna veličina, Šikara (BiH) (bronca)
2005. 1. nagrada za spomenik blaženom Alojziju Stepincu u Prapatnici u trogirskom zaleđu (bronca), izvedeno
2006. 1. nagrada za spomenik „Oproštaj“ Katarini i Petru Zrinskome te Franu Krsti Frankopan u Čakovcu (bronca), izvedeno
2006. spomenik poginulim i nestalim braniteljima u mjestu Doli kod Slanog (bronca)
2007. kip „Uskrsli Isus“ u Kaštel Gomilici, prirodna veličina, (kamen)
2008. 2. nagrada na pozivnom natječaju za spomenik poginulim braniteljima u Domovinskom ratu, Grad Ploče
- kip „Isus prima svoj križ“, prirodna veličina, Dugobabe (bronca)
2008. kip „Gospa s malim Isusom“, prirodna veličina, crkva u Seget Vranjicu (drvo)
2008. spomen obilježje poginulim braniteljima „Anđeoski križ“ u Podbablju kod Imotskog (bronca)
2012. Spomen-obilježje „Braći Fabjanu i Jakovu Dražinu“ u Kaštel Kambelovcu (bronca)
2013. kip „Srce Isusovo“, crkva Gospe Žalosne u Hrvacama (kamen)
2016. XI. postaja križnog puta, Sinj, prirodna veličina (bronca)
2016. Spomenik prvom poginulom branitelju grada Solina – Nenadu Režiću, Sveti Kajo – Solin (beton)
2017. Skulptura „Val“ – spomen poginulim braniteljima u Domovinskom ratu, igračima HNK Val u Kaštelima, Kaštel Stari (kamen)
2019. Sveti Nikola Tavelić, crkva sv. Frane u Šibeniku (kamen)
2020. Sveti Jeronim, za crkvu Marijina Usnuća u Jeruzalemu (kamen)

Izložbe:

1977. Sarajevo – samostalna izložba kao učenik zadnje godine srednje škole, Izložba portreta i crteža
1977. Tuzla – samostalna izložba portreta i crteža, Galerija za mlade
1983. Zagreb – 15. Salon mladih, Umjetnički paviljon
1985. Zagreb – „Taktika '85.“, Izložba posvećena Vanji Radaušu, Tifološki muzej Jugoslavije
1988. Zagreb – „Grafika, slikarstvo, kiparstvo“, Muzejsko galerijski centar
1999. Makarska – izložba natječajnih radova za izradu idejnog rješenja spomen obilježja poginulim hrvatskim braniteljima u Domovinskom ratu u Makarskoj, Gradska galerija Antuna Gojaka
2006. Čakovec – izložba natječajnih radova za spomenik Katarini Zrinski, Petru Zrinskome i Franu Krsti Frankopan, Scheierova zgrada
- 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019. Solin – „Mali format“, Galerija Doma kulture Zvonimir
2017. Split – Salon suvremene sakralne likovnosti, HAZU, palača Milesi

2020. Gornja Podstrana – „Dobro jutro more“, Čitovnica
2020. Dugi Rat – „Dobro jutro more“, Galerija Krug

Izradio i realizirao više projekata uređenja crkvenih interijera

Popis izloženih dijela

1. Sova 1, 2014., v. 24 cm
2. Prosvjednik, 2014., v. 30 cm
3. Harmonikaš, 2015., v. 45 cm
4. Izgon iz raja, 2015., v. 45 cm
5. Na suncu, 2015., v. 24 cm
6. Zavodnica, 2015., v. 29 cm
7. Mladi orlić, 2015., v. 27 cm
8. Ljeto, 2015., v. 28 cm
9. Spavač, 2015., v. 21 cm
10. Vjetar u kosi, 2017., v. 45 cm
11. Brbljavica, 2017., v. 24 cm
12. Djeva na konju, 2017., v. 40 cm
13. Na divljem konju, 2018., v. 38 cm
14. Prijateljice, 2018., v. 63 cm
15. Kralj na konju, 2019., v. 44 cm
16. Djevojka sa sela, 2019., v. 43 cm
17. Iščekivanje, 2019., v. 40 cm
18. Sova 2, 2019., v. 28 cm
19. Sretna žena u šetnji, 2019., v. 46 cm
20. Navijači, 2019., v. 31 cm
21. Ženska klapa, 2019., v. 45 cm
22. Jahač apokalipse 1, 2020., v. 40 cm
23. Jahač apokalipse 2, 2020., v. 40 cm
24. Jahač apokalipse 3, 2020., v. 40 cm
25. Jahač apokalipse 4, 2020., v. 40 cm

VENO JERKOVIĆ / KAŠTEL VITTURI / Prosinac 2020.

ORGANIZATOR IZLOŽBE / Muzej grada Kaštela

AUTORICA I KUSTOSICA IZLOŽBE / Mirela Vujević Duvnjak

LIKOVNI POSTAV / Mirela Vujević Duvnjak

TEHNIČKA POMOĆ / David Milić

IZDAVAČ / Muzej grada Kaštela Lušisko Brce 5, Kaštel Lukšić Hrvatska

muzej-grada-kastela@st.t-com.hr / www.muzej-grada-kastela.hr

ZA IZDAVAČA / Ivan Šuta / UREDNICA KATALOGA I TEKST / Mirela Vujević Duvnjak

LEKTURA / Anita Tičinović / GRAFIČKO OBLIKOVANJE I PRIPREMA / Neven Marin

TISAK / Dalmacijapapir, Split / NAKLADA / 300

ISBN 978-953-7276-78-2

Na naslovnici: Izgon iz raja, 2015., v. 45 cm

Na poledini: Izgon iz raja (pogled straga)

< Sretna žena u šetnji, 2019., v. 46 cm

